

Sarajevo, 04.02.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.01.2019.- 01.02.2019.

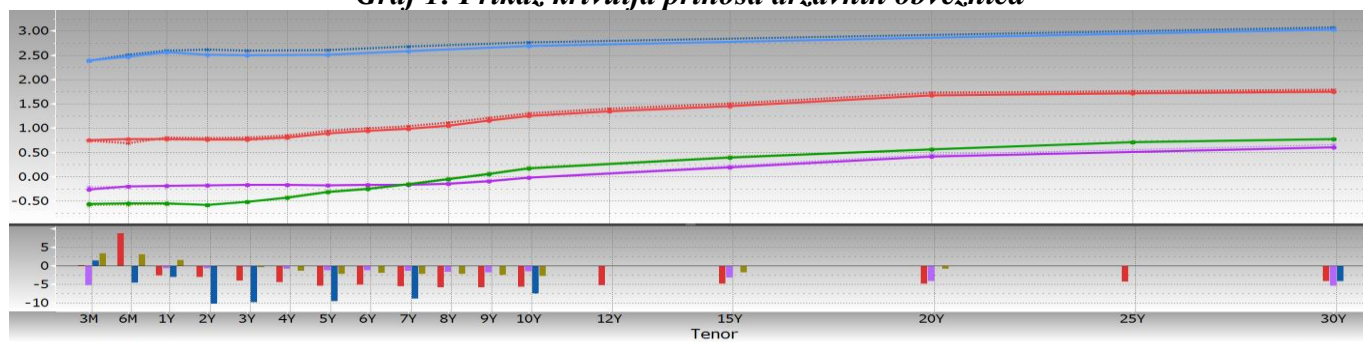
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	25.1.19	1.2.19	25.1.19	1.2.19	25.1.19	1.2.19	25.1.19	1.2.19
2 godine	-0,58	-0,58	2,61	2,50	0,80	0,77	-0,17	-0,17
5 godina	-0,30	-0,32	2,60	2,50	0,94	0,89	-0,16	-0,17
10 godina	0,19	0,17	2,76	2,68	1,31	1,25	0,00	-0,01

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	25.1.19	-	1.2.19
3 mjeseca	-0,551	-	-0,407
6 mjeseci	-0,586	-	-0,555
1 godina	-0,542	-	-0,522

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.02.2019. godine (pune linije) i 25.01.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Iako tokom protekle sedmice prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu bilježili značajnije dnevne promjene, prinosi obveznica srednjeg i dužeg roka dospijeća su smanjeni za 2-3 bazna poena. Finansijska tržišta u eurozoni su bila fokusirana na saopštenje Feda, dešavanja oko Brexita, te na najavljene trgovinske pregovore između SAD i Kine. Potvrda predsjednika ECB Draghija o slabijim performansama privrede eurozone u proteklim mjesecima te ključnog značaja za prisutnost stimulansa monetarne politike, kao i spremnosti ove institucije da prilagodi sve instrumente, protumačeno je na način da bi, s ciljem poboljšanja povjerenja, ECB mogla ponuditi bankama još jedan krug jeftinih, dugoročnih kredita i na taj način osigurati da banke nastave s kreditiranjem realne ekonomije. Pored ovoga, naredni korak bi mogao biti formalno odlaganje datuma prvog povećanja kamatnih stopa. Ministarstvo privrede Njemačke je smanjilo prognoze privrednog rasta zemlje za 2019. godinu na 1,0% sa 1,8%, koliko je ranije očekivano, pri čemu je navedeno da slabljenje globalnog rasta, kao i vidljivo usporenje globalne trgovine utiču na privredni rast Njemačke, ali da će domaća potražnja i dalje predstavljati podršku rastu u 2019. godini te da situacija na tržištu rada pozitivno djeluje na potrošnju stanovništva. Predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je izjavio da su se ekonomske slabosti u Njemačkoj prenijele u 2019. godinu, što će ove godine rezultirati znatno slabijim rastom u odnosu na ekonomski potencijal od 1,5%, ali privremeno usporenje rasta ne bi trebalo da zaustavi normalizaciju monetarne politike ECB.

Prinosi italijanskih obveznica su na kraju protekle sedmice zabilježili oštar rast nakon što su objavljeni razočaravajući podaci PMI indeksa prerađivačkog sektora za januar, a samo dan prije toga i podatak o padu GDP-a, pri čemu je Italija ušla u tehničku recesiju na kraju 2018. godine. Pored toga, pojavile su se špekulacije da su zvaničnici italijanske vlade raspravljali o prilagođavanju budžeta, nakon što je tek krajem prošle godine postignut dogovor s EU zvaničnicima o tom pitanju. Prinosi italijanskih obveznica su na sedmičnom nivou zabilježili rast između 10 i 13 baznih poena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G) DEC	3,8%	4,1%	3,7%
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ JAN	-7,9	-7,9	-8,3
3.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ JAN	106,8	106,2	107,4
4.	GDP – EZ (kvartalno) 2. prelim. podatak IV kvartal	0,2%	0,2%	0,2%
5.	GDP – Francuska (kvartalno) 2. prelim. podatak IV kvartal	0,2%	0,3%	0,3%
6.	GDP – Belgija (kvartalno) prelim. IV kvartal	-	0,3%	0,3%
7.	GDP – Austrija (kvartalno) prelim. IV kvartal		0,2%	0,4%
8.	GDP – Italija (kvartalno) prelim. IV kvartal	-0,1%	-0,2%	-0,1%
9.	GDP – Španija (kvartalno) prelim. IV kvartal	0,6%	0,7%	0,6%
10.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) JAN	1,4%	1,4%	1,6%
11.	Stopa nezaposlenosti – EZ DEC	7,9%	7,9%	7,9%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka DEC	5,0%	5,0%	5,0%
13.	Stopa nezaposlenosti – Belgija DEC	-	5,5%	5,5%
14.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.) DEC	10,6%	10,3%	10,5%
15.	Stopa nezaposlenosti – Španija (kvartalno) IV kvartal	14,47%	14,45%	14,55%
16.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ JAN	50,5	50,5	51,4
17.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) DEC	1,5%	-2,1%	1,9%
18.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G) DEC	-0,7%	-2,3%	-1,5%
19.	Maloprodaja – Španija (G/G) DEC	-	0,8%	1,1%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tokom protekle sedmice smanjeni od 8 do 11 baznih poena, pri čemu je ovo smanjenje bilo više izraženo kod obveznica kraćeg roka, uz i dalje prisutnu inverziju krive prinosa. Protekle sedmice je održan redovni sastanak FOMC-a, na kojem je donesena odluka da referentna kamatna stopa bude zadržana u rasponu od 2,25% do 2,50%. Međutim, u saopštenju objavljenom nakon ovog sastanka je navedeno da će **u svjetlu globalnih ekonomskih i finansijskih kretanja i prigušenih inflatornih pritisaka, FOMC biti strpljiv pri određivanju nivoa budućeg prilagođavanja ciljanog raspona za referentnu kamatnu stopu. Ono što je privuklo pažnju analitičara jeste činjenica da je u prognozama FOMC-a izostavljen dio koji se odnosi na „dalje postepeno povećanje“ referentne kamatne stope** te da je umjesto „snažnog“ ekonomskog rasta naveden „solidan“ ekonomski rast. Učesnici na finansijskim tržištima smatraju da je FOMC na posljednjem sastanku signalizirao da je završen ciklus povećanja referentne kamatne stope te je vjerovatnoća povećanja referentne kamatne stope, mjerena kretanjem cijena fjučersa na kamatnu stopu na sredstva na federalne rezerve, za sve FOMC-ove sastanke tokom ove i početkom naredne godine manja od 0,2%, dok vjerovatnoća da bi FOMC mogao smanjiti referentnu kamatnu stopu u decembru ove godine iznosi 22,1%. Promjena FOMC-ove retorike predstavlja veliki zaokret u monetarnoj politici (Fed je nakon decembarske sjednice u prognozama naveo da će tokom ove godine dva puta povećati referentnu kamatnu stopu). Predsjednik Feda Powell je u obraćanju javnosti naveo da su razlozi za promjenu Fedovog stava neizvjesnosti u vezi s trgovinskim odnosima SAD i Kine, Brexit te i dalje nejasni efekti privremenog zatvaranja državne administracije SAD. Navedeno je, prema njegovim riječima, dovelo do pooštrenja uslova na finansijskim tržištima i umanjuju povjerenja učesnika na finansijskim tržištima, što slabi osnove za dalje povećanje kamatnih stopa. On je naveo i to da su u proteklom periodu umanjeni rizici od naglog rasta stope inflacije, odnosno da se očekuje njeno smanjenje tokom narednih mjeseci.

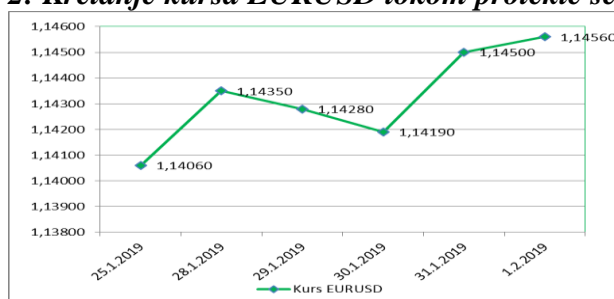
Predsjednik Feda Powell je naglasio da ovakva odluka nije posljedica pritiska Trumpove administracije već reakcija Feda na turbulencije prisutne na finansijskim tržištima. Krajem protekle sedmice, objavljeni su izuzetno pozitivni podaci s američkog tržišta rada, podaci o rastu prerađivačkog sektora, ali i informacije koje upućuju na umanjene tenzije u trgovinskim odnosima SAD i Kine.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	JAN	3,7%	4,0%	3,9%
2.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	JAN	165.000	304.000	222.000
3.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	JAN	175.000	296.000	206.000
4.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru	JAN	19.000	13.000	20.000
5.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	JAN	3,2%	3,2%	3,3%
6.	ISM indeks prerađivačkog sektora	JAN	54,0	56,6	54,3
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora	JAN	54,9	54,9	53,8
8.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Dalasa	JAN	-2,7	1,0	-5,1
9.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Čikaga	JAN	61,5	56,7	63,8
10.	Indeks potrošačkog povjerenja	JAN	124,0	120,2	126,6
11.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26.JAN	215.000	253.000	200.000

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD povećan s nivoa od 1,1406 na nivo od 1,1456.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Zastupnici u Parlamentu Velike Britanije protekle sedmice su glasali sa 317 glasova za i 301 glas protiv Bradyjevog amandmana, kojim se traži da se zaštitni mehanizam u Sjevernoj Irskoj zamijeni alternativnim aranžmanima kako bi se izbjegla tvrda granica te je podržan prijedlog premijerke May da se ponovo otvore pregovori o izlasku te zemlje iz EU. Istovremeno, Cooperov amandman, kojim bi se prolongiralo ispunjenje člana 50. ukoliko sporazum nije postignut, odbijen je s omjerom glasova 321:298. Lider opozicijske Laburističke stranke Corbyn je izjavio da je spreman sastati se s premijerkom May kako bi joj objasnio da laburisti žele Brexit koji će zaštititi poslove, životni standard i prava radnika. Iako je premijerka May istakla da će s Briselom pregovarati o novom sporazumu, zvaničnici EU u svojim izjavama nisu bili otvoreni za nove pregovore. Zastupnici u Parlamentu Velike Britanije će morati ponovo odlučiti 14. februara, kada je slijedeći raspored glasanja o prihvatanju dogovora o izlasku iz EU ili prolongiranju izvršenja člana 50. U međuvremenu, Evropska komisija je upozorila da Velika Britanija mora platiti 39 milijardi GBP, uključujući i plaćanja iz budžeta EU do 2020. godine, čak i ako napusti EU bez dogovora.

Prema rezultatima istraživanja agencije Bloomberg, objavljenim krajem prošle sedmice, ekonomisti očekuju da će stopa inflacije u drugoj polovini tekuće godine zabilježiti smanjenje ispod ciljanog nivoa BoE. Naime, očekuje se da će stopa inflacije u četvrtom kvartalu zabilježiti pad na 1,6%, a većina ekonomista su optimistična tek vezano za 2020. godinu, kada se ponovo očekuje rast inflacije na ciljani nivo od 2,0%.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	DEC	0,8	0,7	1,0
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	DEC	63.100	63.800	64.000
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	DEC	-	2,0%	0,8%
4.	Indeks potrošačkog povjerenja	JAN	-15	-14	-14
5.	Nationwide cijene kuća (G/G)	JAN	0,0%	0,1%	0,5%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora	JAN	53,5	52,8	54,2

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,86420 na nivo od 0,87566, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3196 na nivo od 1,3079.

JAPAN

Početak protekle sedmice objavljen je zapisnik s decembarske sjednice MPC BoJ u kojem je istaknuto da je većina članova saglasna da se s programom kvantitativnih olakšica i dalje nastavi, te da će trebati vremena da se dostigne ciljani nivo inflacije od 2%. Takođe, većina članova je naglasila da je teško prognozirati trend kretanja stope inflacije u tekućoj fiskalnoj godini. Kreatori monetarne politike BoJ se nisu usaglasili oko odgovarajućeg nivoa prinosa na obveznice, a jedan od članova je istakao da se prinosima na dugoročne obveznice treba dopustiti da privremeno budu u negativnoj zoni. Prošlu sedmicu, između ostalog, obilježila je i vijest da je BoJ smanjila iznos ulaganja u investicione fondove za nekretnine (REIT), koja su dio programa kvantitativnih olakšica, na 55 milijardi JPY tokom protekle godine, što je oko 40% ispod godišnjeg cilja od 90 milijardi JPY.

Kabinet Vlade Japana protekle sedmice je objavio januarski ekonomski izvještaj, u kojem je istaknuto da je izvoz tokom prošlog mjeseca oslabio, na šta je znatan uticaj imao rast trgovinskih tenzija, te smanjenje izvoza elektronike u Kinu. Takođe, Vlada Japana u izvještaju je ostavila nepromijenjenu ukupnu ocjenu da se japanska privreda postepeno oporavlja, ali mnogi ekonomisti upozoravaju da rast ove godine neće biti tako snažan kao prošle godine.

Japan i EU su u petak otvorili najveću zonu slobodne trgovine u svijetu, koja obuhvata oko trećinu svjetske ekonomije. Naime, sporazum je odgovor Japana i EU na protekcionističke mjere predsjednika SAD. Japan će, prema sporazumu, ukinuti carine na 94% uvoza iz EU, dok će EU sa svoje strane ukinuti carine na 99% uvoza iz Japana.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

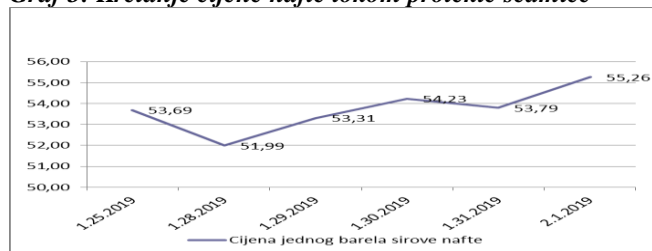
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Stopa nezaposlenosti	DEC	2,5%	2,4%	2,5%
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	JAN	-	50,3	52,6
3.	Indeks uslužnog sektora (G/G)	DEC	1,2%	1,1%	1,2%
4.	Maloprodaja (G/G)	DEC	1,0%	1,3%	1,4%
5.	Indeks potrošačkog povjerenja	JAN	42,4	41,9	42,7
6.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	DEC	-2,3%	-1,9%	1,5%
7.	Prodaja automobila (G/G)	JAN	-	2,3%	-4,4%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 124,92 na nivo od 125,46. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio neznatno smanjenje s nivoa od 109,55 na nivo od 109,50.

NAFTA I ZLATO

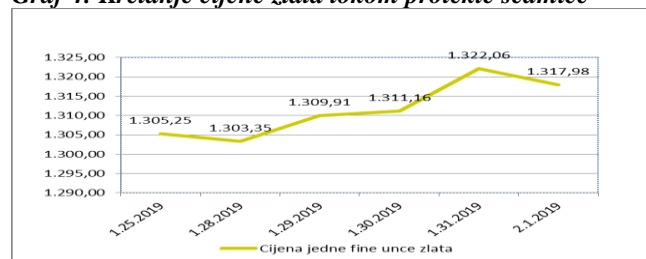
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 53,69 USD (47,07 EUR). Početkom protekle sedmice cijena nafte je bilježila smanjenje pod uticajem pooštrenih trgovinskih odnosa SAD i Kine i objavljivanja ekonomskih podataka koji upućuju na njihov negativan uticaj na ove dvije najveće svjetske privrede. Međutim, tokom trgovanja u utorak cijena nafte je bilježila rast pod uticajem političkih previranja u Venecueli, kao i saopštenja administracije SAD da je venecuelanskoj državnoj naftnoj kompaniji PDVSA blokirala sredstva u iznosu od 7 milijardi USD. Trend rasta cijene nafte je nastavljen i tokom trgovanja u srijedu, nakon što je objavljena informacija da su SAD smanjile uvoz nafte iz Saudijske Arabije tokom prethodne sedmice za više od 50% u odnosu na prethodnu sedmicu, na nivo od 442.000 barela dnevno pod uticajem rasta proizvodnje nafte u SAD na rekordno visok nivo. Krajem protekle sedmice cijena nafte je ponovo povećana pod uticajem političkih previranja u Venecueli i objavljivanja informacije o tome da je broj aktivnih bušotina u SAD smanjen tokom prethodne sedmice za 15. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,26 USD (48,24 EUR), što je najviši nivo u posljednja dva i po mjeseca.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.305,25 USD (1.144,35 EUR). Cijena jedne fine unce zlata je tokom protekle sedmice bilježila rast. Pored faktora koji već sedmicama podstiču rast cijene ovog plemenitog metala, kao što su usporenje globalnog ekonomskog rasta, neizvjesnosti oko Brexita, kao i dešavanja vezana za trgovinske odnose SAD i Kine, značajan doprinos njenom rastu je dala i promjena Fedove retorike. Prema saopštenju objavljenom nakon sastanka FOMC-a, kreatori monetarne politike su nagovijestili da će biti veoma oprezni prilikom daljeg prilagođavanja referentne kamatne stope, ali i obima Fedovog bilansa stanja. Međutim, učesnici na finansijskim tržištima su ovu informaciju protumačili na način da Fed tokom ove godine više neće povećavati referentnu kamatnu stopu, nakon čega je cijena zlata zabilježila rast na najviši nivo od aprila prošle godine. Objavljivanje pozitivnih ekonomskih podataka s američkog tržišta rada i ublažavanje tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine je tokom trgovanja u petak uticalo na smanjenje cijene jedne fine unce zlata, te je ista iznosila 1.317,98 USD (1.150,47 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.